

9- Diğer ilaç ise şükür ve kanaat ile talep ve dua ve Rezzak-ı Rahîm'in rahmetine itimattır.

Diğer ilaç ise şükür ve kanaat ile talep ve dua ve Rezzak-ı Rahîm'in rahmetine itimattır. Öyle mi? Evet, bütün yeryüzünü bir sofraya nimet eden ve bahar mevsimini bir çiçek destesi yapan ve o sofranın yanına koyan ve üstüne serpen bir Cevvad-ı Kerîm'in misafirine fakr u ihtiyaç, nasıl elîm ve ağır olabilir? Belki fakr u ihtiyacı, hoş bir iştiha suretini alır. İштиha gibi fakrın tezyidine çalışır. Onun içindir ki kâmil insanlar, fakr ile fahretmişler. Sakın yanlış anlama! Allah'a karşı fakrını hissedip yalvarmak demektir. Yoksa fakrını halka gösterip dilencilik vaziyetini almak demek değildir.

İnsanın fakirliği, onun muhtaç yaratılmış olması demektir. Yani insan kendi kendine yetebilen bir varlık değildir. İhtiyaçları çoktur; fakat elindeki sermaye neredeyse yok hükmündedir. İster ama elde edemez, arzu eder ama gücü yetmez. İşte bu yüzden insanın fakirliği çoğu zaman kalbinde bir yara gibi durur. Çünkü insanın ihtiyacı çoktur ama kudreti o ihtiyaçları karşılamaya kâfi değildir.

Fakat dikkat edin: Bu yaranın merhemi de yine verilmiştir. O merhem **şükürdür, kanaattir, duadır ve Rezzâk-ı Rahîm'in rahmetine güvenmektir.**

Şükür, insanın bakışını değiştirir. Nefis sürekli eksiklere bakar. Hep "bende olmayan" şeyleri sayar. Fakat şükür nazarı nimete çevirir. İnsan o zaman fark eder ki sandığından çok daha fazla nimet içinde yaşamaktadır. Nefis yokluğu büyütür; şükür ise var olan nimetleri gösterir. Böylece kalpteki fakirlik hissi yavaş yavaş azalır, yerini bir minnettarlık ve huzur alır.

Kanaat ise fakirliğin ağırlığını hafifletir. İnsan elindekine razı olduğunda kalbi sükûnete kavuşur. Çünkü kanaat kalbe şu hakikati öğretir: "Rızık benim kazancımın eseri değildir; **Rezzâk olan Allah'ın ihsanıdır.** O verdiği için vardır, O'nun takdiriyle bana ulaşmıştır." İnsan bu nazarla baktığında elindekini küçük görmez. Az da olsa kıymetini bilir. Çünkü bilir ki az görünen şey, **rahmetten gelen bir ihsandır.**

Kanaat kalbe bir zenginlik verir. Malı çoğaltmaz ama **hırsı azaltır.** Hırs azaldıkça kalp rahatlar. İnsan o zaman sürekli başkalarının elindekine bakmaz; Rabbinden gelen paya bakar.

Böylece fakirlik insanı ezmez. Çünkü kanaat eden kişi şunu anlar: “Benim nasibim bana yeter. Bana düşen, verilen nimeti huzurla karşılamak ve onu veren Rezzâk’a şükretmektir.” İşte bu yüzden denilmiştir ki: **Kanaat tükenmeyen bir hazinedir.**

Talep ve dua ise fakrı zillet olmaktan çıkarır, izzete çevirir. İnsan ihtiyacını mahlûklara açtığında çoğu zaman incinir, ezilir. Fakat Rabbine açtığında yükselir. Çünkü o zaman kul bilir ki kapısını çaldığı Zât, bütün rızıkların sahibi olan Rabbidir.

Ve en önemlisi şudur: **Rezzâk-ı Rahîm’in rahmetine güvenmek.** Şu yeryüzüne bir bakın. Bütün dünya adeta bir nimet sofrası gibi hazırlanmış. Bahar geldiğinde yeryüzü bir anda çiçeklerle, meyvelerle doluyor. Ağaçlar sanki tabak gibi meyve taşıyor. Her tarafta çeşit çeşit rızık hazırlanıyor.

Şimdi düşünün: Böyle bir sofrayı kuran Rabb, seni de o sofraya davet etmiş bir misafir değil mi? Böyle bir sofrayı kuran **Cevvâd-ı Kerîm’in misafiri olan insan**, fakrından neden utansın? Misafir sofrada fakirliğinden dolayı mahcup olmaz. Bilakis iştahı olduğu için sofradan daha çok lezzet alır.

İşte fakrın sırrı burada ortaya çıkar. Fakr bazen bir yük değildir; **iştah gibi güzel bir hâl** olur. Nasıl ki iştah yemeğin lezzetini artırır; insanın Allah’a olan ihtiyacı da rahmetin tecellisini daha tatlı hâle getirir. İnsan muhtaç oldukça dua eder; dua ettikçe rahmete yaklaşır. Onun içindir ki hakikati gören kâmil insanlar **fakr ile fahretmişlerdir.** Çünkü fakr, kulun Allah ile olan bağına kuvvetlendirir.

Fakat burada çok ince bir nokta vardır. Bu fakr **Allah’a karşıdır; kullara karşı değildir.** Yani kul Rabbine şöyle der: “Ya Rabbi! Ben muhtacım, Sen Rezzâksın. Ben fakirim, Sen Kerîmsin.” Ve kullara karşı el açmaz. Fakrını onlara gösterip zillete düşmez. Çünkü insanın şerefi insanlardan umarak onlara el açmakta değil; **Allah’a muhtaç olduğunu bilip O’na yönelmesindedir.**